

ESTA NEWS



Nr. 3 2015

Skallsjö

Publikation för medlemmar i Svenska Stråkläraryrket.
Ansvarig utgivare: Päivikki Wirkkala-Malmqvist.
Redaktör: Fredrik Ström.
Biträdande redaktör/annonsansvarig: Johan Falk.

ESTA News
% Fredrik Ström
Ola Hanssonsgatan 4, 4 tr.
112 52 Stockholm
estanews@estasweden.se
070-739 68 49

SSF och textförfattare har copyright på artiklar och inlägg.
Eftertryck är endast tillåtet med tillstånd och angiven källa.
Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material. Innehållet i publikationen ger inte uttryck för centrala ESTA:s åsikter.

Annonspriser (färg/svartvitt)
Helt uppslag: 4 500 kr/3 000 kr.
Helsida: 2 700 kr/1 800 kr.
Halvsida: 1 200 kr/900 kr.
Kvartssida: 900 kr/600 kr.

Manusstopp
11 december för nr. 4 2015.

Svenska Stråkläraryrket
% Monika Jonasson
Klintvägen 109 B
973 32 Luleå
sekreterare@estasweden.se
www.estasweden.se
pg 88 69 57-0

Ordförande: Päivikki Wirkkala-Malmqvist.
Vice ordförande: Petra Hellquist.
Sekreterare: Monika Jonasson.
Kassör: Johan Falk.
Övriga ledamöter: Fredrik Ström, Gabriel Szamosi,
Stefan Waldemarson och Torbjörn Westman.
Suppleanter: Lars Bertilsson, Catharina Grunér Kronqvist
och Sara Toftgård.
Hedersordförande: Harald Thedéen.
Hedersledamot: Kjell-Åke Hamrén.

Medlemskap i SSF kostar 350 kr/år för aktiva och stödjande medlemmar, 100 kr/år för pensionärer, gratis för stråkmotodiktstudenter. Bli medlem genom att betala in avgiften på pg 88 69 57-0 samt ange namn, adress, e-post, telefonnummer och instrument. Enklast görs detta via vår hemsida: www.estasweden.se. Medlemmarna ansvarar själva för att uppdatera sina kontaktuppgifter.

European String Teachers Association
Centralt sekretariat
Medlemssekreterare: Isabel Hahn.
info@estastrings.org/www.estastrings.org
President: Bruno Giuranna (IT).
Vice president: Mark Lambrecht (BE).
Kassör: Agnes Stein von Kamienski (DE).
Övriga ledamöter: John Shayler (GB), Karen Valeur (DK).

Framsidan
En glad violinstämman ur Skallsjö Sommarorkester.
Foto: Matilda Engdahl.

INNEHÅLL

3 Ordföranden

4 Skallsjö Sommarorkester
När ungdomarna själva får bestämma

11 En massa oväsen
Wider Opportunities

12 Respons sinfonietta 10 år
Pedagogernas egen orkester

14 National String Festival
Positive Energy with Strings Attached

16 Årets roligaste vecka
Stråklägret i Orsa

18 Material

20 Ta dig ton
Gästkrönikör från Belgien

23 Notiser



ORDFÖRANDEN



Toleransen i samhället verkar vara en bristvara när den som bäst behövs! Vi möter dagligen negativa yttringar av intolerans som ofta grundar sig på rädsla, osäkerhet och okunskap. Så ofta får vi nysvenskar kommentaren: ”Nej, jag menar inte dig – dig känner jag ju!” Vi som jobbar med musik har en unik möjlighet att vara brobyggare mellan människor och kulturer. Tänk hur en orkester där de olika instrumentgrupperna motarbetar varandra skulle låta?! Det som våra elever får och lär genom musiken både på sina egna lektioner och i samspelet med andra är kunskaper som är en bristvara i dagens samhälle!

Till er alla: en tolerant, variationsrik och energisk fortsättning på terminen önskar

Päiviikki Wirkkala-Malmqvist
ordforande@estasweden.se

För oss musiklärare är höstlovet en slags vattendelare i arbetet under höstterminen. Före lovet har vi idogt arbetat för att få flyt i vardagen: ett schema som fungerar för alla, planering för aktiviteter, föräldramöten och ofta en konsert på en av dagarna innan lovet för att skapa en väl förtjänad avslutning på perioden. Efter lovet är det dags att damma av de gamla julsångerna och börja arbetet inför luciatåg, julkonserter och avslutningar. Finns det tid att vara innovativ när vardagen ofta är hårt schemalagd och tiden för improvisation och överraskningar får stryka på foten?

I slutet av terminen blir ofta både vi och eleverna jäktade av allt ”det roliga” som man ska hinna med – inte bara med musiken utan också runt andra fritidsaktiviteter. Och skolan hänger ivrigt på med sitt betygsstressande och utökat antal prov i de olika läsåmnena. Hur kan vi hitta nya vägar, variation och samarbeten för att minska stressen i arbetssituationen?

Tänk om man tog ett rejält schemabryt tillsammans med kollegor och provade på helt nya lärande-/arbetsätt som fokuserar på en avspänd samvaro och teambuilding! Att prova på nya konsertformer som tillåter fokusering på det sociala; en eftermiddag då stråkelever tillsammans repeterar några väl valda musikstycken och avslutar det hela med en gemensam fika. Att istället för de vanliga lektionerna lägga en teknikgrupp instrumentvis med fokus på interaktivt lärande i åldersblandade grupper, där lärarna mer står för strukturen än dikterar villkor för lärandet. Då får eleverna tid över till allt det extra som jultraditionerna medför. Kanske något att fundera över inför de sista veckorna innan jullovet?

STRINGS
European heritage

ESTIA 2016
Ljubljana
string teachers conference

Tuesday 26th April -
Saturday 30th April 2016

Conference venue:
Slovenian Philharmonic

Booking begins
on 16th November 2015

Produced by Thomastik Infeld.
**THOMASTIK
INFELD
VIENNA**
HANDMADE STRINGS SINCE 1919

Skallsjö Sommarorkester

När ungdomarna själva får bestämma

Av Carl Vallin

Skallsjö Sommarorkester grundades och drivs av medlemmarna själva, som alla är mellan 16 och 22 år. Vi träffas en gång per år för en kort men intensiv repetitionsperiod följt av en handfull konserter runt om i Götaland. Orkestern bygger på spelglädje och kärlek till musiken, där ungdomar förs samman av en gemensam vilja att musicera och skapa konst tillsammans. Vi är fast beslutna att visa världen att vi, den nya generationens musiker, är att räkna med, och att musik är till för alla, oavsett ålder, kön, bakgrund och klass. Vi ska visa varför kärleken vi känner för musiken är starkare än något annat. Jag, Carl Vallin, en violinist från Skallsjö utanför Göteborg, ska försöka berätta historien om Skallsjö Sommarorkester.

Jag sitter i mitt kök i östra London, 40 dagar och 150 mil från Skallsjö Sommarorkesters projekt 2015, och försöker i sinnet resa tillbaka till premiärkonserterna – en musikalisk upplevelse som för mig personligen överträffade det mesta jag hade erfårit under mina 15 år i fiolens sällskap. Jag vet inte om jag någonsin älskat musik så mycket som jag gjorde då. Inte för att tonerna som fyllde salen var gudomligare än några andra toner jag hört eller spelat, men för att musiken på riktigt förde oss 25 unga musiker på scenen samman. För att alla tycktes tagna av varandras entusiasm och energi. För att vi i själen kände

Carl Vallin.

vad det var vi hade skapat tillsammans. Och det var något mycket större och viktigare än bara en orkester.

Vad är egentligen Skallsjö Sommarorkester? Vad betyder orkestern för medlemmarna och samhället? Hur kom det sig att vi startade orkestern? Vad gör oss framgångsrika? Eller är vi ens framgångsrika förresten? Och hur ska jag i ord kunna beskriva de känslor jag knappt förmår påminna mig själv om när stunden är förbi?

I augusti 2012, 16 år gammal, promenerade jag upp till Skallsjö kyrka från mitt hem ungefär tre stenkast (fyra om man är violinist och inte vill ta i så man vrider armen ur led) från kyrkan. Jag skulle börja mitt andra år på gymnasiet och hade ordnat ett möte med kantor Ingrid Beyer för att se om det fanns möjlighet för mig att som solist eller med kammarmusikgrupper från skolan spela konserter i församlingens regi. Vid det laget hade jag inte lagt så mycket tanke på vad det egentligen var jag skulle presentera, men jag hade förhoppningar om att åtminstone kunna samla på mig lite konserterfarenhet, och kanske till och med lite fickpengar. Och det var väl tur att jag inte var klar över vad jag skulle säga, för det var under mötet med Ingrid som idén om Skallsjö Sommarorkester först började ta form. Efter att inledningsvis troligen gett ett något förvirrat och spretigt intryck fick jag en fråga i stil med: "Så vad för ensembler pratar

du om egentligen? Är det duo, kvartett eller till och med orkester?" På inslagen väg svarade jag förvirrat att det kan vara lite vad som helst egentligen, att alla nämnda ensembleformer kunde vara alternativ. Jag tänkte att chanserna att få spela konserter skulle öka om man var öppen och flexibel. Först ett par dagar efter mötet började jag reflektera över vad jag egentligen presenterat för Ingrid. Jag insåg då att jag skapat en vision som jag tidigare inte ens var medveten om. Tanken hade fått fäste, och det som jag sagt i förbifarten under mötet kändes som en självklarhet. Nu hade idén bitit sig fast, och snöbollen var i rullning.





Besatthet

Jag blev mer eller mindre besatt av idén, möjligen främst av envishet, och såg snabbt till att få mig en bild av huruvida det fanns intresse bland mina stråkkamrater. Det gjorde det, grönt ljus, och det var bara att tuta och köra. Gustav Wetterbrandt anslöt ivrigt och blev min kompanjon i planläggandet och senare även orkesterns dirigent. Tillsammans satt vi uppe sent på kvällarna i Vänersborg, där vi båda studerade, och diskuterade repertoar, konsertlokaler, ekonomi, marknadsföring, repetitionsschema, stämfordelning och mycket mer. 3 juli 2013 spelade Skallsjö Sommarorkester (namnet kom dock långt senare, vi trodde ju inte direkt att detta någonsin skulle bli av igen) sin första konsert med titeln "Elgar is Bach". Kyrkan var fullsatt och

Skallsjö Sommarorkester har konsert i Styrös kyrka. Dirigent: Gustav Wetterbrandt.

publiken minst sagt nöjd, men det var orkesterns reaktion på det vi precis hade åstadkommit som skulle komma att bli avgörande för vår framtid. För stämningen när vi tillsammans promenerade hemåt de tre (eller fyra) stenkasterna från kyrkan var vibrerande entusiastisk. Plötsligt var det lika självklart att detta bara var början till sagan om Skallsjö Sommarorkester, precis som det elva månader tidigare hade varit otänkbart att jag någonsin skulle kunna släppa tanken på en självdriven ungdomsorkester i Skallsjö.

Ambitionen och framtidstron var obegränsad. Det var något med orkestern som gjorde att inget kändes omöjligt. En idé om att röra om i den klassiska musikgrytan tog form, för vi upptäckte snabbt hur många obegripliga traditioner det fanns att ta ställning till när man plötsligt bestämde allting själv. Att Gustav, min bästa vän, skulle skaka min hand när han kom in bara för att jag råkadde sitta på stolen närmast honom tycktes absurd. Vi körde på kram istället, det kändes betydligt mer rimligt. Och varför ska han egentligen komma in efter alla andra, bara för att han råkar vara den enda som viftar med pinnen i luften istället för att dra den på strängarna? Obegripligt orättvist, nästan mobbing, tyckte vi, och numera ännu Skallsjö Sommarorkester alltid scenen som den tajt sammansvetsade enhet av vänner som vi faktiskt är. Vi kom också snabbt på att det tilltänkta namnet Skallsjö Kammarorkester knappast passade vår nya image som Sveriges piggaste och gladaste konstmusikensemble.

Så här presenterades namnbytet: "BREAKING NEWS: Skallsjö Kammarorkester byter namn till Skallsjö Sommarorkester! Skallsjö Sommarorkester är en grupp unga musiker

Carl Vallin, född 1995, började som femåring spela fiol för Lotta Tipsis på Lerums kulturskola. Han gick senare vidare till privata studier för Eva Belvelin (då Bogren), Lars Kvensler och David Bergström. Carl har suttit konsertmästare i Västra Götalands Ungdomssymfoniker 2013–14 och skördat framgångar som solist i Polstjärnepriset och ÖresundsSolist, där han tog hem tredje respektive andra pris. Hösten 2014 inledde Carl sina studier vid Guildhall School of Music and Drama för professor Simon Fischer, och han har under sitt första år i London spelat konserter i bland annat Barbican Hall och St. John's Smith Square samt debuterat som konsertmästare i en studentorkester med musiker från alla stadens musikhögskolor. Han undervisar dessutom privat i England. I januari 2015 tilldelades Carl Vallin Guido Vecchis stipendium.

som spelar musik av egen fri vilja och helt utan vinster. Detta sker dessutom under sommarlovet då man ju vill lägga sin lediga tid på det man älskar mest. I vårt fall – musik! ”Sommar” står för värme, glädje och nya möjligheter och är något som gör oss unika i den oändliga mängden ensembler som kallar sig ”kammarorkester”. Hoppas att ni kan vänja er vid vårt nya namn! Vi uppskattar kommentarer! Alla åsikter är välkomna!”

Ut ur bojorna

Att ömsa skinn och slita sig ur normbojorna gick såklart inte alltid så lätt som det borde. En sak som mötte visst motstånd från orkestermedlemmar och publik var den i musikerkretsar mycket känsliga frågan om applåder mellan satser. Den normen ligger så djupt i oss musiker, att jag fortfarande instinktivt kan sucka och himla med ögonen när det sker i en mer uppstyrd konsertsituation. Det är en reflex jag skäms över, för vad tusan är det för fel med att applådera mellan satser? En applåd är en åhörarens sätt att visa sin uppskattning, och jag blir som musiker alltid lycklig när jag hör applåder, särskilt när

de är ”malplacerade”. De applåder man hör mellan satser är de ärligaste, och den som startar dem är en ängel (galet nog samma person som traditionellt skulle ses som syndabock). För att applådera efter verket är slut gör man ju av tradition; det är möjligt att man genuint uppskattade framförandet, men visst hade man applåderat oavsett? Änglarna ska inte behöva skämmas för att de levde sig in i musiken, så som man vill att varenda kotte i publiken ska. För en stund lät de sig kanske fullständigt uppslukas av tonerna och vågade känna och visa känslor istället för att sitta med näsan begravd i programbladet för att undvika att göra ”fel”. Det ska hyllas! Tack alla ni som applåderar mellan satserna!

Och tack till alla er lärare som låter bli att stöpa era elever i de formar av traditioner vi alla brottas med. Era elever har all rätt att skaffa sig sin egen uppfattning. Jag ser det själv lite som religionsundervisning i skolan. Lär ut och informera, men predika inte. Jag är övertygad om att eleverna kommer att fatta kloka beslut. Jag själv har mina lärare att tacka, för det var friheten de gav mig att tänka själv som gjorde det möjligt för mig att följa mina drömmar och ambitioner om Skallsjö Sommarorkester.

Branschförbundet för kvalificerade
violinbyggare och reparatörer



SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

www.violinbyggarmastarna.se



Jag ber om ursäkt för min långrandighet i ämnet, jag har en sådan tendens för att jag tycker det här är viktigt. Däremot tänker jag inte be om ursäkt för min kaxiga attityd. Rynka på näsan om ni vill, men utan den hade jag inte haft något att skriva om. Jag skulle dock aldrig påstå att det är kaxighet eller de numera 25 utstuckna hakorna som utgör essensen i vår verksamhet. Tvärtom är vi ett mycket ödmjukt gäng som inte begär mycket utöver att få spela musik tillsammans. Det var den moroten som en gång gjorde att vi startade orkestern, och det är också den som håller oss igång och gör oss till det vi är. Vi älskar nämligen musik över allt annat och är fast beslutna att visa det, om än med de utstuckna hakorna som verktyg.

Året är nu 2015, tre år har passerat sedan den oförberedda snilleblixten i Skallsjö kyrka, orkestern har vuxit från 15 medlemmar 2013, via 21 året därefter, till hela 25. Vi har gått från att trängas i min lilla radhusfastighet till att ha tillgång till både två, tre och fyra grannhus (tack, underbara grannar!). Repertoaren har genom åren inkluderat allt ifrån Elgar och Bach till Atterberg och Händel för att 2015 landa i en salig blandning av solostycken kompletterat med mästerverk som Dvořáks Serenad i E-dur och Mozarts Divertimento i D-dur. Turnén har gått från två, till fyra, till fem konserter.

De allra flesta av de 15 som spelade ihop 2013 och då gick i gymnasiet går nu på musikhögskolor runt om i Skandinavien, och de allra flesta spelar fortfarande i orkestern. Skallsjö Sommarorkester har nu representanter från skolor som Edsberg, KMH, Köpenhamns Musikkonservatorium, Norges Musikhögskola, HSM i Göteborg, Mozarteum Salzburg och Barratt Due Musikinstitut. Det är svårt att föreställa sig att inte en enda av de 15 då studerade på högskolenivå.

Årets upplaga

2015 var speciellt. Jag har fruktansvärt svårt att beskriva varför eller på vilket sätt, allt jag kan säga är att jag hade så otroligt, galet, underbart, fantastiskt roligt. Jag njöt av varje sekund, både av att spela tillsammans och att umgås, för fritiden spenderas nämligen tillsammans. Vi spelar fotboll, diskuterar politik, spelar kammarmusik (nej, det är inte ett dugg jobbigt att spela nio timmar om dagen om de sista två är Schuberts stråkkvintett) eller promenerar till bensinmacken för att köpa nattlig varmkorv. Många av mina vänner i orkestern träffar jag bara en gång per år, men musiken och inte minst kärleken till densamma för oss samman och får det att

kännas som vi aldrig hade skiljts åt. I en värld där mycket tycks handla antingen om siffror på bankkontot eller lajks i sociala medier, känns det viktigt för mig att ha ett sammanhang där man bara trivs. Där 25 unga, begåvade musiker alla är i sitt esse och får chansen att inspirera varandra till att skapa musik.

Klassisk musik är till för alla, det är vi i orkestern rörande överens om. Vi försöker genom att lätta upp stämningen på konserterna och låta musiken i sin renaste form stå i centrum göra det lättare för publiken att ta till sig konsertupplevelsen. Vi försöker visa hur mycket vi själva njuter och hur glada vi är att få spela ihop, för det tror jag oundvikligen smittar av sig på publiken. De blir glada, och musiken får en tydligare mening när de ser hur mycket den betyder för oss. Vi försöker även göra det vi kan för att porträttera musiken så att den förstärks av sin kontext. Till exempel har vi de två senaste åren spelat in musikvideor till klassiska stycken. För mig är det obegripligt att det är så ovanligt. Klassisk musik

Emil Wegberg.



kan ju vara så fantastiskt målande, expressiv och kontextuell. 2015 lade vi mycket arbete på förberedelser och planering för vad som skulle komma att bli något som jag personligen ser som en symbol för vad vi står för. Musikvideon som bygger på sista satsen ur Joseph Haydns cellokonsert i C-dur med Emil Wegberg som solist försöker porträttera musikens lekfullhet genom att följa en musiksuperhjärte genom vardagen. Videon må (i min mening) vara proffsigt producerad, väl genomtänkt och mycket tilltalande för en bred publik, men precis som allt annat vi gör så var det vägen dit som var viktigast. Idén om att se vår vän Emil som superhjärte med cello i handen och basklav på bröstet var alldeles för lockande för oss. Vi hade fantastiskt roligt när vi satt och fantiserade över vilka bravader han egentligen skulle utföra i videon. Jag hade alltid träningsvärk i skrattnusklerna efter våra planeringsmöten. Gå in på YouTube och sök på Skallsjö Sommarorkester! Där hittar ni förutom cellomannen som räddar världen också videon från 2014 om en stråkorkester som möts och spelar på stan.

*Jack Andersson och
Pascal Armini.*

Kulturpolitik

Utän att från början haft ambitioner av det slaget tror jag att Skallsjö Sommarorkester och vår verksamhet har en viktig roll i samhället. Dels tack vare vår vilja att nå ut till dem som inte självmant går på en klassisk konsert, men också som symbol för en rörelse som bör lyftas fram på kulturpolitisk nivå. Det talas ständigt om ung företagsamhet, men när har det någonsin antytts att det kan vara minst lika viktigt för samhällsutvecklingen på andra plan än enbart i företagsvärlden och på arbetsmarknaden? Den kärlek vi känner till musiken, och viljan vi har att förmedla den till publiken, kan göra underverk som inga budgethöjningar i världen förmår. För konst kommer aldrig handla primärt om pengar, och därför kan inte heller kulturpolitiken göra det. Att ge oss ungdomar plattformar att uttrycka oss på och sammanhang där vi kan ses och inspirera varandra är viktigare än något annat. Jag ville informera vår kulturminister om detta och bestämde mig för att skriva ett brev.

”Hej!

Mitt namn är Carl Vallin, jag är 19 år och studerar klassisk violin vid Guildhall School of Music



and Drama i London. Jag har ett något speciellt, men mycket inspirerande, sommarjobb som jag skulle vilja berätta för dig om. Hoppas du tar dig tid att läsa.

Sedan jag vid fem års ålder tog min första ton på violinen har jag träffat hundratals ungdomar i olika åldrar som jag varit lyckosam nog att få dela mitt engagemang med och även hämta inspiration från. Det är i andra musikälskande barns sällskap som min egen passion för kultur i allmänhet och musik i synnerhet har fått frodas och bli en del av mig. Jag har hela tiden känt att det finns mer vilja och engagemang bland oss unga än vad föräldrar, lärare och politiker ibland kan förstå. Det rika kulturlivet jag vet att du som kulturminister drömmer om finns redan inom oss alla, medfött, vi måste bara vårda det.

2012, när jag var 16, bestämde jag mig för att starta ett projekt på just detta tema. Resultatet blev ungdomsorkestern Skallsjö Sommarorkester som sommaren 2013 åkte på sin första turné i Västsverige. En hel orkester bestående av unga musiker från hela landet samlades på sommarlovet för att helt utan gage, och helt utan professionella ledare, spela musik ihop. Vi gör det vi kan för att göra musiken och kulturen tillgänglig ute i landet. Till exempel ser vi det som en självklarhet att konserterna, så länge vi får bestämma, är gratis. Vi producerar videor för att sprida vårt budskap: att man lär sig bäst av varandra. Vi gör även musikvideor med klassisk musik för att visa att den klassiska genren inte alls skiljer sig från populärmusik utan visst kan avnjutas av vem som helst, gammal som ung, och även utan den stereotypa monokeln. Och trots all den nytta jag personligen anser att vi gör i samhället är det i grunden bara till för oss musiker, vi älskar nämligen det vi gör över allt annat.

Snart åker vi ut på turné för tredje året i rad; vi växer ständigt och ska i år göra fem konserter på följande orter:

12/8 19.00, Skallsjö Kyrka
13/8 19.00, Vänersborgs kyrka
14/8 19.00, Styrso kyrka
15/8 19.00, Släps kyrka
16/8 18.00, Vadstena klosterkyrka

Har du vägarna förbi är du såklart varmt välkommen, liksom alla dina kollegor, grannar, släktingar och medmänniskor i Sverige och världen.

Jag har redan misslyckats med ambitionen att fatta mig kort för att öka chanserna att du faktiskt kämpar dig till slutet av denna text, men nu ska jag försöka runda av.

Min poäng är att vårt viktigaste jobb som kulturälskare, och ditt kanske viktigaste uppdrag som kulturminister, är att ta hand om engagemang likt vårt (vi är nämligen långt ifrån ensamma) och se till att ung företagsamhet inom kulturlivet både uppmuntras och belönas. Fröet är redan sät, vi måste bara sköta om det. Det är



NORDISKA MUSIKGYMNASIET

Solistutbildning med tvärvetenskaplig profil

Nordiska Musikgymnasiet är en fristående gymnasieskola inriktad på klassisk musik. Skolan erbjuder, förutom fullständig gymnasiekompetens (riksrekryterande estetisk spetsutbildning), professionell utbildning i klassisk musik. Nordiska Musikgymnasiet är en liten och personlig skola med plats för ca 60 elever. Nordiska Musikgymnasiet har riksintag och välkomnar elever från hela Sverige, Norden samt övriga Europa. Intagning sker på samtliga akustiska instrument, sång, komposition och dirigerings.

Välkomna på Öppet Hus!

Torsdag 26/11 kl 19.00

Fredag 18/12 kl 19.00

Måndag 18/1 kl 19.00

Måndag 8/2 kl 19.00

www.musikgymnasiet.se



min dröm, min förhoppning och mitt mål, både som musiker, medmänniska och medlem i Grön Ungdom.

Tack för att du tog dig tid!

Hälsningar,

Carl Vallin”

Kulturministern hade dessvärre inte möjlighet att komma på någon av konserterna, men hon skrev ett trevligt och uppmuntrande svar och lovade att ta till sig av innehållet. Vi får se vad som blir resultatet i praktiken.

Långt ifrån lärlöst

Att Skallsjö Sommarorkester inte har undervisning från proffs betyder inte att vi är lärlösa, för orkestern består nämligen av 25 elever, såväl som 25 lärare. Vi lär oss ständigt av varandra, men jag vill också påstå att det aldrig hade varit möjligt utan att vi alla hade undervisats av fantastiska lärare under våra musikerliv. Utan bra undervisning från bra lärare hade det aldrig varit möjligt för oss. Våra lärare har i många år inspirerat oss, motiverat oss, tagit vara på vår egen musikalitet och låtit oss vara våra egna elever såväl som deras. De har genom sin undervisning bevisat att inget är omöjligt, och om det inte hade varit för att många av orkestermedlemmarna hade stora erfarenheter från sammanhang

*Skallsjö
Sommarorkester.*

som till exempel Vägus och Kallkursen tror jag inte de hade nappat på idén. I min mening leder riktigt bra undervisning alltid till självständiga elever som förmår lära sig av både sig själva och varandra, och det är precis det vi är. Tack alla fantastiska lärare!

Vi i Skallsjö Sommarorkester har skapat något unikt, och vi uppskattar allt stöd och all uppmärksamhet vi kan få. Vi har så mycket framför oss, för vi känner inga begränsningar. Det finns ingen gräns för hur roligt vi kan ha tillsammans, eller för hur många människor vi kan glädja genom musiken. Vi har fått vind i seglen, och sagan har fortfarande bara börjat.

carlvallin95@gmail.com

Foto: Matilda Engdahl
www.matildaengdahl.com

En massa oväsen

Wider Opportunities ska få fler att börja spela

Av Linn Lillsunde

Min första dag som fiollärare på Richmond Music Trust vill jag helst glömma. Jag hade aldrig tidigare haft ansvaret för egna elever, även om jag hade viss undervisningserfarenhet från min tid som övningsövervakare på The Purcell School for Young Musicians. Det var med viss nervositet som jag tidigt en måndagsmorgon stegade in på Hampton Hill Junior School, inte långt från där jag bodde. (I England sker den kommunala musikundervisningen under dagtid, och en elev har då tillåtelse att missa en del av sin vanliga lektion.) De två första timmarna hade jag inte mindre än 24 (!) elever på fiol, altfiol och cello, indelade i fyra grupper om sex barn vardera. Jag hade blivit tilldelad ett rum på cirka sex kvadratmeter belamrat med bord och stolar, vilket lämnade ytterst lite plats för mig, barnen och alla deras instrument. Mina elever befann sig i tredje stadiet av Wider Opportunities – ett initiativ av den brittiska regeringen för att uppmuntra fler skolbarn att börja spela ett instrument. Det riktas till elever i primary school, då barnen är mellan fem och elva år, och består av fyra nivåer. Den första – Foundation Stage – sker med hela skolklassen, varar i åtta veckor och leds av en pedagog som lär ut grundläggande musikaliska begrepp genom sång. Sedan kommer Initial Stage – även det ett åttaveckorsprogram i helklass, men nu introduceras den instrumentgrupp som klassen har valt, antingen stråkinstrument, bleckblås, flöjt, klarinett/saxofon, keyboard, gitarr eller slagverk. Lektionerna leds av två speciallärare. De barn som vill har sedan möjlighet att fortsätta spela sitt instrument i lite mindre grupper om 6–15 elever – Transition Stage. Först då tillkommer en avgift på £40 (cirka 450 kronor) per termin.

Det var här jag kom in. Det var något av en chock att plötsligt konfronteras med en så stor grupp, med tre olika instrument, i ett så pass litet utrymme. Min kreativitet sattes snabbt på prov när jag ganska snart insåg att om jag förlorade gruppens uppmärksamhet var den nästan omöjlig att få tillbaka. De var vana vid att undervisas tillsammans med resten av sin klass, där disciplinen minst sagt lämnade mer att önska. Jag hade 30 minuter med varje grupp, vilket även skulle räcka till att jaga rätt på de elever som hade glömt att dyka upp, samt hjälpa dem att hitta



Linn Lillsunde.

just sin lånefiol eller -cello någonstans i högen av instrument i förrådet.

Efter 20 veckor i Transition Stage kan en elev välja att fortsätta spela sitt instrument, men då i en grupp om fyra – Continuation Stage – mot en högre avgift, då föräldrarna får betala hyra för instrumentet samt en undervisningsavgift. De blir då "vanliga" musikelever. På så vis försöker man alltså få de elever vars föräldrar aldrig har haft en tanke på musikunder-

visning att bli intresserade av att börja spela ett instrument på riktigt.

En elev som jag hoppades skulle fortsätta var Christopher, en söt och intelligent pojke som verkade genuint intresserad av att lära sig spela cello. Han lärde sig snabbt och var alltid steget före de andra i gruppen. Jag uppmuntrade honom flera gånger att ansöka till Continuation Stage, men han sa att hans pappa tyckte att det var dags för honom att prova något nytt, typ basket.

I Richmond Music Trust anordnas varje år en stor avslutningskonsert – The Big Racket – för alla elever. En gigantisk orkester med flera hundra elever, inklusive de från Wider Opportunities, får möjlighet att visa upp sig för släkt och vänner i en tennishall, därav namnet. Racket betyder nämligen både tennisracket och oväsen!

Pedagogernas egen orkester

Respons sinfonietta 10 år

Av Anders Elers Ivarsson och Torbjörn Nilsson

För 12–13 år sedan gick debatten het om orkesterinstrumentens kris verkligen fanns. Dirigenten Torbjörn Nilsson råkade läsa ett inlägg från en professionell hornist som uppmanade: ”gräv där du står!”. Precis det borde vi göra, tänkte Torbjörn, och började gräva. Det grävdes fram det ena behovet efter det andra ur gömmorna i kultur- och musikskolevärlden: upprätthållandet av spelskickligheten, fortbildningen för pedagogerna, mötesbehovet kollegor emellan, behovet av musikaliska förebilder för eleverna, spel- och lyssnarbehov i orkestergenren. Faktum är att de allra flesta elever på kultur- och musikskolorna inte hört standardrepertoaren i genren, särskilt inte live. Efter att Torbjörn också tittat på behovet av samarbetsprojekt på länsnivå och behovet av att synliggöra pedagogerna i musiksverige (symbolvärdet) så föddes idén till pedagogernas egen symfoniorkester.

Torbjörn och dåvarande chefen för Sigtuna kulturskola, Michael Brolund, presenterade planerna för Stockholms nordostnätverk. Flera av nätverkets rektorer tänkte på idén, av vilka kulturskolerektorerna Anders Stengård i Danderyd och Bo Frick, då i Vallentuna, var de mest drivande. Med dessa herrars stöd i ryggen gick de ut på bred front till Stockholms läns instrumentalpedagoger och 2005 formades den första generationen Responsare. Under de gångna tio åren har pedagoger från Danderyd,

Huddinge, Järfälla, Lidingö, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Vallentuna, Norrtälje, Upplands-Väsby, Uppsala och Österåker deltagit i orkestern. Orkesterns stomme är kvar sedan starten, men många har också kommit och gått.

Den intresserade kan läsa om alla projekt på orkesterns hemsida, responsinfonietta.se, och med blicken i backspegeln har verkligheten landat nära visionen. Spelglädje och seriositet genomsyrar verksamheten, alltifrån programrådets förslag till genomförda konserter. Åtskilliga samarbeten på elevnivå har fötts i Respons fikarum.

Över 11 000 personer har lyssnat till orkestern sedan starten. Dessa konserter erbjuds de deltagande kultur- och musikskolorna gratis, och vid dessa ”musikfester” får musikeleverna spela med Respons i ett utvalt stycke och därmed känna på att spela med sina förebilder. Orkestermedlemmarna har oförglömliga minnen från skolkonserter i Rinkeby skolans högstadium i Stockholm, från en fullsatt aula i Sollentuna och från de många tillfällen då de yngre fioleleverna spelat Hönsafötter till ackompanjemang av sinfoniettan.

Respons sinfonietta har också spelat i Finland, Värmland och på Uppsala Internationella Gitarrfestival. Det är oerhört viktigt att ta hand om den kompetens, spelskicklighet och spelglädje som finns hos alla de pedagoger som medver-

Respons sinfonietta på Musikaliska (Gamla Musikaliska Akademien) i Stockholm 2007.

Foto: Anton Grandert.





kar. Torbjörn utmanar hela tiden orkestern med intressant repertoar och kvalitet i tolkningarna. För de lärare som deltagit i orkestern har musicerandet inneburit kompetensutveckling och ett sätt för arbetsgivaren att ta vara på musiklärarens konstnärliga kompetens. Kulturskolans musiklärare har ofta en stark musikeridentitet som inte alltid får blomma ut i det vardagliga pedagogiska arbetet, och forskningen visar att kännetecknande för så kallade "friska organisationer" är när medarbetarna får ägna sig åt arbetsuppgifter som inte enbart är kopplade till verksamhetens behov. Orkesterrepetitionerna har också varit utmärkta tillfällen för lärarna att skapa nätverk och utbyta erfarenheter.

Hönsafötter i Sollentuna.

Mötesplats – detta viktiga ord i sammanhanget! Alla möter alla, alla möter musiken och musiken flödar! Pedagogerna blir stärkta, eleverna blir stärkta och musiken blir stärkt. Respons sinfonietta eldar på för allas vår orkesterverksamhet och dess genre – det är härligt att gräva där man står!

Anders Elers Ivarsson är chef för Sigtuna kulturskola, Torbjörn Nilsson är dirigent och organisatör för Respons sinfonietta. Orkestern firade sitt 10-årsjubileum med två uppföranden av Carl Orffs Carmina Burana; 17 oktober i Eric Ericsonhallen i Stockholm och 18 oktober i Uppsala Missionskyrka.

STEFAN LINDHOLM

Violinbyggarmästare



Moderna kopior av

Antonius Stradivarius 1644 -1737

violiner, altvioliner & celli

LINDHOLMS – FINA STRÅKINSTRUMENT SEDAN 1907

Besöksstider efter överenskommelse | stefan@lindholmsviolinatelje.se | www.lindholmsviolinatelje.se

Webbshop: www.fiolaffaren.se

Fiolaffären
I STOCKHOLM AB

Du har väl provat Pirastros storsäljare
Evah Pirazzi Gold
Syntet för fiol och viola, stål för cello.
Läs mer och beställ i vår webbshop!

Tobaksspinnargatan 4, 08-668 13 15, mån-fre 11- 18 & lör 11- 15

National String Festival

Positive Energy with Strings Attached

Av Marita Sandberg



Tävlande i yngsta soloklassen.

I februari fick jag ett mejl från min syster Gunilla Tang Kai som bor på ön Trinidad i Västindien. Hon frågade om jag ville komma och vara domare i "National String Festival", som hennes kammarorkester arrangerar. Kan man svara något annat än ja på en sådan fråga?

Festivalen hölls för sjunde gången i år. Den arrangeras vartannat år i staden San Fernando. Det är en tävling där alla som spelar ett stränginstrument är välkomna att delta. Deltagarna kom från hela ön, samt en deltagare från grannön Tobago. I år var det närmare 100 anmälda uppdelade i fem åldersklasser: under 9, 9-11, 12-15, 15-19 samt vuxna.

På Trinidad finns ingen kommunal musiker eller kulturskola som i Sverige, utan det är mest privatskolor som sköter undervisningen. Gunilla har undervisning hemma i sitt hus och har bott och undervisat där i över 30 år. Under åren har hon mött många elever, och flera av dem har gått vidare och fått stipendier till skolor i USA. En del har kommit tillbaka hem till ön och börjat undervisa själva. Några undervisar även hemma i Gunillas hus, så nu har hon fått några kollegor.

Jag hade aldrig tidigare varit domare i en musiktävling, så min man som är brasspedagog fick följa med och dela uppdraget. Våra olika instrument hoppades jag skulle göra att vi skulle se på de tävlande på olika sätt. På skärtorsdagens eftermiddag flög vi iväg på vår långa och spännande resa. Vi bodde hemma hos min syster och fick vara med i många processer i tävlingen.

Tävlingen var uppdelad på fyra dagar. Hela tisdagen, onsdag förmiddag och torsdag kväll satt vi och lyssnade på tävlande. Vi fick sätta poäng i fem olika kategorier: presentation, dynamik, interpretation, rytm samt intonation. Varje kategori kunde ge 20 poäng, så totalt kunde man få 100 poäng per domare. Tävlingen hölls i Naparima Bowl Hall, vilket är en stor, fin konsertlokal med flygel på scenen. Tävlingsbidragen hade stor spännvidd: från Blinka lilla stjärna med variationer ur Suzukiboken i den yngsta klassen till Bachs solopartitur bland de äldre. Man kunde även tävla som duo, trio, kvartett och ensemble. Vi hade ingen lätt uppgift som domare, men vi gjorde vårt bästa. Förutom att ge poäng så skulle vi ge små personliga kommentarer till alla med vad som var bra och vad de kunde utveckla.

På söndagskvällen var det en stor konsert där vinnarna i de olika klasserna fick spela sitt tävlingsstycke. Men först inleddes konserten med att ALLA tävlande samt lärare spelade några stycken tillsammans. Även vi domare fick spela, och vi valde några svenska folkmusik-

Domarna: Päbr-Allan och Marita Sandberg.





stycken. Tracy Lucky, som också undervisar på fiol, avslutade konserten med sitt countryband. Under konserten var det också prisutdelning med troféer, pengapriser samt diplom till alla. Konserten var proffsigt arrangerad med förköp av biljetter, tryckta program, konferencier och prisutdelare.

Jag frågade Gunilla varför de arrangerar tävlingen, och hon svarade att det är för att göra fiolspelet mer känt och visa hur roligt det är att spela. Det finns inte så många möjligheter för eleverna på ön att spela upp själva eller i grupp på en stor scen. Alla har inte heller råd att göra examensproven i gradesystemet. Här fick ALLA möjlighet att delta, oavsett hur länge de hade spelat. Det var många modiga deltagare som spelade upp. De fick även höra andra elever spela och skapa sig nya förebilder.

Jag och min man blev mycket imponerade över festivalen, och vi tyckte att Court Street Chamber Orchestra hade arrangerat det hela på ett mycket fint sätt. Allt enligt deras motto: "Positive Energy with Strings Attached". Jag önskar att vi även här hemma i Sverige kunde göra något liknande för att eleverna skulle ha något att sträva efter och se fram emot. En tävling där ALLA kan delta.

Förutom att hjälpa till med förberedelserna inför tävlingen och konserten hann vi med att vara lite turister också. Det mest spännande var att vi sent en kväll fick se jättesköldpaddor lägga ägg på en sandstrand. En sådan upplevelse är mycket mäktig! Efter nästan två veckor var det så dags att flyga hem igen. Vi hade många nya tankar och upplevelser i bagaget och var mycket tacksamma över att vi hade fått förtroendet att vara domare i denna fina tävling. Nästa "National String Festival" blir om två år, då med nya domare och nya tävlingsstycken.


Efter festivalen utmanade Gunilla de andra stråklärarna på ön till en ny, annorlunda tävling.

Tävlande i ensembleklassen.

Alla lärare ska skriva upp när de är ute och spelar och ger konserter på institutioner eller liknande. De som har varit ute och spelat flest gånger får ett litet penningpris till sin orkester. Tävlingen är till för att uppmuntra både elever och lärare till att vara ute och spela mera. Gunilla har fått ett gott gensvar på tävlingen, och flera lärare tycker att idén är bra. Jag kommer att berätta senare hur det har gått. Om någon är intresserad av att ha kontakt med Gunilla så är hennes e-postadress: gunillatangkai@gmail.com.



Violin "Antonio Stradivari 1716"
byggd av Peder Källman



Peder Källman
VIOLINATELJÉ

Amiralitetsgatan 20, 414 65 Göteborg
Tel. 031-14 24 03, www.pederkallman.se
Medlem av Sveriges Violinbyggarmästare

Årets roligaste vecka

En mammas berättelse från stråklägret i Orsa

Av Sofia Sik Book

”Nu är vi på väg till den bästa veckan på året”, säger storebror Sixten när vi svänger in på den lilla vägen upp till Hornberga utanför Orsa, och jag blir alldeles varm i kroppen. Att spela musik i en hel vecka tillsammans med lika speltokiga barn, ungdomar och vuxna är det bästa han vet, och veckan i Orsa gör mycket för hans musicerande.



Vi hamnade i Hornberga på spelläger första gången sommaren 2014, då vi följde med några kompisar. Sixten hade bara spelat cello i ett och ett halvt år innan lägret och tyckte att det var okej att spela cello, men det var inte hans passion i livet – passionen var dataspel. De första dagarna ville han bara åka hem, eftersom han tyckte att alla andra var så duktiga. Och han som var en fena på att spela med noter tyckte att det var rena plågan när de skulle spela på gehör. Men ju längre veckan led desto mer kom han in i det hela, och när veckan hade gått hade han utvecklats massor och fått många nya vänner.

Efter den veckan förra sommaren är cello hans stora passion. Mamman till den passione-

rade cellisten är själv förvånad. Om jag ska vara ärlig trodde jag att barn idag var mer luststyrda, att det skulle krävas lite mer action. Att de inte skulle tycka att det var roligt att spela instrument minst sex timmar om dagen – mitt ute i skogen. Men jag misstog mig. Jag tror att min son uppskattade att få spela med människor i alla åldrar och dela spelglädjen med alla typer av människor, samt bli guidad av hängivna stråkpédagoger.

När vi åkte upp det här året var sonen full av förväntan, och han hade om möjligt ännu trevligare än året innan. Eftersom han hade blivit äldre och duktigare på sitt instrument kände han sig inte lika osäker. Han njöt i fulla drag och hittade dessutom två kompisar att spela kammarmusik med; mammahjärtat höll på att spricka av stolthet när jag lyssnade på dem första gången.

Lillebror Alfred, som varit med som medföljande första året, delade inte entusiasmen fullt ut. Han ville vara på läger för att ha kul med alla kompisar men var inte lika euforisk som storebror över att spela instrument sex timmar om dagen. Men han gjorde det. Han fortsätter att spela fiol nu under året för att han vill vara med på lägret på sommaren, och det blir som en morot för honom att fortsätta. Jag hoppas att även han ska tycka att det blir roligare att spela när han blir lite duktigare. Det är skönt att ha något att locka med de sena och kalla vinterkvällarna här hemma, när det känns lite motigt att ta fram fiolen.

Som mamma tycker jag om alla trevliga människor på lägret, och att det är härligt att få tillbringa en vecka i musikens tecken. Dessutom

har jag ingen mottagning på min mobil däruppe i ödemarken, och det är ganska skönt att slippa vara uppkopplad hela tiden.



Sixten längst till höger i främre raden på övre bilden, Alfred längst till höger på nedre bilden.



En vanlig dag på lägret ser ut som följer: frukost serveras klockan 8.00, och sedan är det dags för dagens första lektioner. Vid tolv är det lunch, och därefter en lång paus då man kan gå till en närliggande tjärn för att bada eller ta ett dopp i gårdens inomhuspool – som är förvånansvärt fräsch. Mellan 15.00 och 17.00 spelas det för fullt igen. Klockan sex är det middag och sedan kvällskonsert vid åtta.

Kursens lärare konserterar i Hornberga kapell: Yvonne och Ingvar Kullberg, Eva-Helena Morén, Lena Brodin och Mark Lambrecht.

Om veckan i Hornberga var årets höjdpunkt för en av mina söner var veckans höjdpunkt för mig nog de duktiga lärarnas kvällskonsert i Hornberga kapell en av kvällarna. Underbar musik på en magisk plats.

Sönerna pratar redan om att vi måste åka till Hornberga även nästa år!



LENA BRODIN

FELA MED FÄRG 1

är anpassad till yngre barn för undervisning enskilt eller i grupp och är ett häfte med fyra delar. Det finns ibland olika svåra stämmor till samma stycke, ibland en lärarstämma. Boken vill stimulera eget skapande i text och musik.

- DEL 1 (röd) är helt ägnad MUSIKEN med grepp 1 (hög 2:a) och grepp 2 (låg 2:a). Mycket sång rekommenderas.
- DEL 2 (blå) innehåller RÖRELSEÖVNINGAR för ett ergonomiskt spelsätt. Rörelserna sker lekfullt och kan ge upphov till många egna roliga variationer.
- Del 3 (grön): MUSIKTEORI, fiolstämming och stråkbehandling.
- DEL 4 (gul): LÄSNING FÖR FÖRÄLDRAR om hur man kan hjälpa sitt barn att öva med LUST!

Lena Brodin kommer gärna och håller STUDIEDAG på din skola med ergonomi och instrumentundervisning.

GRATIS
VIDEOLEKTIONER PÅ YOUTUBE
 med demonstrationselever
 – korta lektioner med ackompanjemang

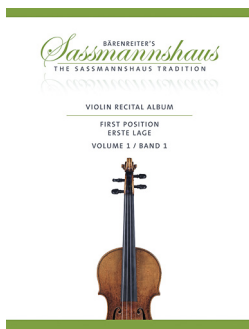
Gå till www.youtube.com på internet och sök "fela med färg" eller "lena brodin" eller se hemsidan www.violinpedagog.se



Köp direkt av Lena Brodin!
FELA MED FÄRG 1, 170:- + porto
 Kontakt: tel 08 - 20 46 36
lenabrodin@yahoo.se
www.violinpedagog.se



PIANOKOMP
 till **FELA MED FÄRG 1**
 är ett separat häfte.
 Några låtar blir roliga endast med komp. 65:- + porto



Violin Recital Album,
Volume 1 and 2

Kurt Sassmannshaus,
Christoph Sassmannshaus
och Melissa Lusk

Bärenreiter 2015
BA 9668/BA 9669

Violin Recital Album, del 1 och 2 är helt nya och mycket genomarbetade samlingar av stycken i första läget sammanställda, och i vissa fall arrangerade, av Kurt Sassmannshaus, Christoph Sassmannshaus och Melissa Lusk. Kurt Sassmannshaus är professor vid University of Cincinnati College-Conservatory of Music och är även känd som "the king of the online violin tutorials" (Strad Magazine). Hans webbsida violinmasterclass.com erbjuder högkvalitativa instruktionsvideor helt utan kostnad och har över 20 miljoner träffar per år. Böckerna är gjorda för att vara komplement till de tre första delarna av violinskolan Early Start on the Violin men går naturligtvis att kombinera med vilken annan metod som helst. Early Start on the Violin, i sin ursprungliga tyska version, gavs ut första gången 1976 av Kurt Sassmannshaus far, Egon. Far och son samarbetade sedan om nytugåvan på både tyska och engelska 2008. Violinskolan och dess komplement ges ut av Bärenreiter under samlingsnamnet The Sassmannshaus Tradition. Och de nya böckerna gör även de skäl för namnet: Christoph Sassmannshaus är Kurts son, och Melissa Lusk är hans fru.

Det går verkligen inte att klaga på det pedagogiska upplägget. Notbilden är föredömligt lättläst, och den tekniska och musikaliska progressionen är tydlig och genomtänkt. Den första delen innehåller stycken från bara lösa strängar till och med de två första greppen, medan del 2 bygger vidare med grepp 3 och 4. Båda böckerna kan spelas helt i första läget, men i framför allt den andra delen går det naturligtvis att använda sig av lägespel om man så önskar. I första delen introduceras vänsterhandspizzicato, förslag, dubbelgrepp (där minst en ton är en lös sträng), strängväxlingar i upprepade mönster, artikulation i form av korta toner på strängen och accenter samt nyanser i tydliga perioder. I den andra delen tillkommer enstaka dubbelgrepp med fingrar på båda tonerna, och de övriga tekniska momenten blir mer frekventa och med en gradvis ökande komplexitet.

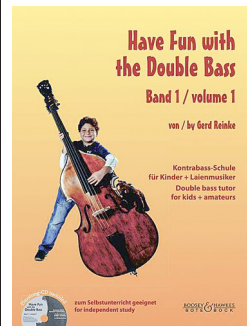
Böckerna innehåller både en pianostämning och en ackompanjerande lärarstämning för fiol. På violinmasterclass.com finns dessutom videospelningar av styckena (förutom ett stycke i varje bok av någon anledning). Dessvärre saknas dock en cd med ackompanjemang.

Violin Recital Album, del 1 och 2 är ett mycket användbart material, där de väl definierade tekniska och musikaliska svårigheterna gör det lätt att avgöra när styckena passar i elevernas utveckling. Repertoaren har en företrädesvis klassisk inriktning, men många av styckena är skrivna av relativt okända kompositörer från mitten av 1800-talet och framåt, som Martin Greenwald, Salvador Leonardi, Carl Volti, Carrie Williams Krogmann och Amy Woodforde-Finden. Så man riskerar inte att samla på sig en massa dubletter av utnötta skolkonserter eller verk av obskyra barocktonsättare som annars är vanligt i den här typen av samlingar.

Det som ändå skapar en viss tvekan inför att låta elever köpa böckerna är att alla stycken inte är jätteroliga; mer så i den första delen än i den andra. Det är svårt att hitta verk som är musikaliskt fantasifulla inom det begränsade tekniska utrymme som målgruppen kräver. En del av styckena är därför lite fyrkantiga, men hellre det än att eleverna helt plötsligt behöver konfronteras med tekniska svårigheter som tillhör en helt annan

nivå bara för att författaren gärna vill ha med just det stycket. I många andra samlingar dyker det plötsligt upp några fräcka synkoper, svårlästa överbindningar eller ett hastigt inkastat läge, som säkert gör stycket bättre men som stör den pedagogiska processen. För de elever som vill spela musik de känner igen eller mer moderna gener får man leta på annat håll efter lämpligt material. Men för motiverade elever som har en någorlunda stadig utvecklingskurva är böckerna ett välkommet tillskott till repertoaren.

Fredrik Ström



Have Fun with the
Double Bass,
Volume 1
Bok + cd

Gerd Reinke

Boosey & Hawkes
2013
BB 2341

En kontrabasskola som riktar sig till barn från cirka 10 år. En cd med pianoackompanjemang medföljer – tyvärr en ganska torr och tråkig inspelning. Pianostämmorna finns också med som bilaga till boken. Texten är parallellt skriven på tyska och engelska. Repertoaren är blandad med tonvikt på klassiska småstycken samt tyska och engelska folkvisor. Inget som får mina tioåriga svenska elever att hoppa högt av glädje precis... Gerd Reinke får dock ett plus i kanten för de åtta små duetterna i slutet av boken. De fick godkänt som hyggligt roliga a vista-övningar. Bokens upplägg känns annars ganska gammaldags, och noternas layout är lite tunn och spretig. De käcka små basteckningarna är fina men känns mer som ett tappert försök att "piffa upp" och barnanpassa en väldigt traditionell instrumentalskola. Tyvärr fungerar det inte så bra – både dagens lärare och elever kräver mer omväxling i repertoaren och ett annat upplägg. Jag kan möjligen tänka mig att använda boken som en resurs att plocka övningar, etyder och småstycken ur vid behov.

Monika Jonasson

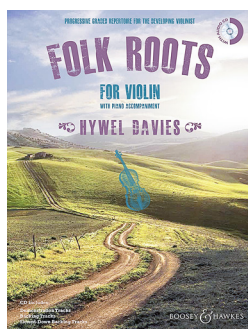
Cello- och kontrabaslärare vid Luleå Kulturskola



Scandinavian Fiddle
Tunes – 73 Traditional
Pieces for Violin
Bok + cd

Vicki Swan

Schott World Music
2014
ED 13565



Folk Roots
Bok + cd

Hywel Davies

Boosey & Hawkes 2015
BH 12952

I ESTA News nr. 2–3 2014 skrev jag om The Nordic Fiddler – Edward Huws Jones samling av skandinavisk folkmusik utgiven av Boosey & Hawkes. Denna gång är det Schott som i sin World Music-serie ger ut Scandinavian Fiddle Tunes. Redaktör och arrangör är Vicki Swan från Storbritannien. Båda utgivarna nöjer sig med att låta Finland ligga i Skandinavien, vilket visar på bristande geografiskt kunnande!

När jag jämför dessa två utgåvor märks det tydligt att båda försöker täcka så gott som hela Nordens ”fiddling” – utan att riktigt lyckas. Edward Huws Jones blandar stilar ganska fritt i sina arrangemang, så att de flesta nationella särdrag försvinner och allt blir en typisk Huws Jones-produkt. Vicki Swan har däremot studerat folkmusik, i bland annat Malung, och äger därmed en större erfarenhet och kunskap just om den svenska traditionen. De norska och finska inslagen är sporadiska, och en melodi som Emma-valsens från Finland är inget vi finner förknippar med den finska folkmusiktraditionen, snarare med skillingtryck. Swan har studerat nyckelharpa, och på den medföljande cd:n är melodierna spelade på just nyckelharpa(or) och inte violin(er) som titeln ger hänvisning till. Kanske är det därför som, de i och ju för sig mer stilriktiga, arrangemangen låter rätt så lika genom alla 73 låtarna. En sakkunnig kollega som tog en snabb titt på utgåvan tyckte att tonarterna är ”fel” – det mesta ligger i nyckelharpans register, inte violinens. Om jag nu ändå skulle välja den utgåva som gör traditionen mest rättvisa skulle Swans vinna solklart.

Ur användarsynpunkt är Swans utgåva bra; notskriften är tydlig, det finns information om spelmän och andra källor samt en liten webbadresslista för att söka vidare. Här finns också allt mellan två pärmar: ackordanalys, stämmor och cd. Ett bra komplement till musik- och kulturskolornas notbibliotek.

Päivikki Wirkkala-Malmqvist

Folk Roots verkar vid första anblicken vara ännu en i raden av folkmusiksamlingar, den här gången med fokus på de brittiska folkmelodier som spelades in och tecknades ner av läraren och kompositören Cecil Sharp kring sekelskiftet 1900. Musikundervisningen i de engelska skolorna vid den tiden byggde till stor del på den tyska musikundervisningen, där man förstas använde sig av tyska folkmelodier. Sharp tyckte att det skulle vara mer naturligt att i England istället använda sig av den brittiska folkmusiken, som i slutet av 1800-talet förde en tynande tillvaro där en viktig del av kulturarvet riskerade att falla i glömska. Sharps systematiska arbete kom att sätta sin prägel på musikundervisningen i det nya statliga skolsystem som var under uppbyggnad, och det återuppväckte det allmänna intresset för den brittiska folkmusiken. Inom den klassiska musiken gick vid den här tiden en våg av nationalism, och det nyväckta intresset för folkmusiken kom också att inspirera kompositörer som Ralph Vaughan-Williams, Gustav Holst och Percy Grainger.

Det som är spännande med Folk Roots är att den är mer än bara en samling folkmelodier. Den engelska kompositören Hywel Davies har dels arrangerat tio melodier ur Cecil Sharps samlingar, dels komponerat åtta egna folkmusikinspirerade stycken. Davies bor i Somerset, den del av England där Cecil Sharp utförde en stor del av sitt arbete. Han är huskompositör åt Kokoro, en ensemble ur Bournemouth Symphony Orchestra som specialiserar sig på nyskriven musik, och skapar även installationer, med och utan ljud. Det är glädjande att Hywel Davies inte bara har hyrts in som arrangör, utan att han har tillåtits sätta sin egen prägel på både de traditionella melodierna och materialet som helhet. Dessutom finns det en pedagogisk tanke i botten; styckena är korta, rör sig i stort sett i första läget och har en gradvis stegrande svårighetsgrad, både tekniskt och i musikalisk komplexitet. På den medföljande cd:n finns demoversioner samt spela med-versioner i både tempo och övningstempo.

Att korsbefrukta folkmusik och konstmusik är inte helt oproblematiskt. Risken är att produkten blir något som både folkmusiker och klassiska musiker rynkar på näsan åt; att det folkmusikaliska svänget och karaktären försvinner eller att det harmoniska förloppet blir för platt och ointressant. Hywel Davies klarar den balansgången hyfsat. I vissa av arrangemangen lyfts melodin av Davies harmoniska färgningar, i andra känns det överarbetat och störande. Davies egna stycken visar sig ha inspirerats av mycket mer än bara brittisk folkmusik; här finns drag av både jazz, Eric Satie och Astor Piazzolla. Vilket känns lite märkligt när det i förordet står att materialet är en hyllning till den brittiska folkmusiken och dess betydelse. Desto mer glädjande är att många av dessa stycken är riktiga små pärlor. Trots att de är som längst sex rader långa känns de som fullständiga verk som omedelbart suger in lyssnaren i sin ofta drömska och melankoliska atmosfär. Det är bara att hoppas att Hywel Davies kommer att fortsätta ägna tid åt att komponera pedagogiskt material, för det här gav verkligen mersmak.

Fredrik Ström

TA DIG TON



Denna gång en gästkrönikör från Belgien.

Jag tror att jag träffade Marita Sandberg för första gången på ESTA-konferensen i Tallinn 2006. Sedan dess har vi träffats många gånger, framför allt efter det att jag och min fru hade köpt vår gård i norra Hälsingland 2007. Varje gång har vi pratat om ”Ta dig ton”, och vi har båda tyckt att jag skulle skriva någonting om mitt ESTA-liv och om de belgiska musikskolorna, men... det blev inte av. I somras träffades vi igen på en spelning med Kjell-Åke Hamrén i Norrbo, och då uppmuntrade Marita mig återigen att skriva: ”gör det! gör det!”, och det har jag inte glömt.

När jag i augusti 2002 läste bilagan till ”The Strad” om ESTA (tack, Kjell-Åke!) märkte jag att det inte fanns någon belgisk avdelning. Vad konstigt! Belgien har ju en violintradition med bland annat Vieuxtemps, Crickboom, Ysaÿe och Grumiaux, cellisten Adrien François Servais och fioltävlingen ”The Queen Elisabeth Competition”. Jag tog kontakt med Elspeth Iliff, som var vice ordförande för ESTA International på den tiden, och hon sa att det hade funnits en avdelning mellan 1980 och 1991. Men man hade haft svårt att hitta tillräckligt med ledamöter. Belgarna är ganska individualistiska

*Mark Lambrecht.
Foto: Dominique
Provost.*

*Det Lambrechtska
residenset i Bergsjö,
Hälsingland.*

och har lite svårt med ”teambuilding”. Elspeth sa att det skulle vara nödvändigt att grunda en ny, officiell avdelning. Hon rådade mig att besöka en internationell konferens. Det blev Paris under påsklovet 2003. Jag tyckte det var fantastiskt att träffa så många sympatiska kollegor; förfinade och högtstående människor som var så beestrade i att undervisa stråkinstrument. Det var också jättekul för mig att kunna prata olika språk och öva på dem, framförallt tyska och svenska som jag hade studerat i Gent mellan 1980 och 1984. Jag stortrivdes i den internationella atmosfären där jag kunde kombinera mina intressen för språk och musik, och jag bestämde mig för att leta efter kollegor i Belgien som skulle vara beredda att stifta en ny belgisk-flamländsk avdelning. I augusti 2004 gav jag en föreläsning om den belgiska violintraditionen i Rotterdam, och i oktober var ESTA Belgium-Flanders ett faktum. Vi fick mycket stöd av ESTA Nederland och deras ordförande Roeland Robert. Jacques Piert tog rollen som sekreterare, och Stefaan Craeynest (som tyvärr avled 2014) blev kassör. Sedan dess har jag deltagit i varje konferens, och på så sätt kom jag i kontakt med ESTA Sverige eller Svenska Stråkläraryrket. Jag undrade om jag inte kunde ge någon kurs i Sverige och kombinera det med semester, så jag skickade ett mejl till ESTA Sverige. Det visade sig att Lena Brodin letade efter en celloassistent till sitt läger i Orsa! 2005 åkte jag dit för första gången, och sedan dess har jag varit med många gånger; roligt och lärorikt! På Cremonakonferensen 2007





Bergsjö på vintern.

pratade jag med Kjell-Åke och sa att min fru och jag hade en dröm om att köpa hus i Sverige. Han tipsade oss om Hälsingland, och så hittade vi en gård från 1909 med enskilt läge i Bergsjö. Ett härligt ställe för folk som bor i det överbefolkade Flandern.

Under årens lopp har jag haft trevliga kontakter med Eva Belvelin (tidigare Bogren), Päivikki Wirkkala-Malmqvist, Monika Jonasson, Petra Hellquist och många andra svenska ESTA-människor. För mig har det varit idealiskt att kunna kombinera mina passioner för Sverige och musiken!

Nu vill jag gärna berätta någonting om det belgiska musikskolesystemet. Barn kan gå i musikskolan från och med tredje året i grundskolan (äldrarna 8–9 år). Första året heter ämnet "allmän musikalisk utbildning", det andra året får de välja ett instrument. Efter fyra år (i slutet av grundskolan) avslutar de lågstadiet. Sedan börjar mellanstadiet (12–15 år) med "allmän musikkultur", samspel och instrument, och därefter högstadiet (15–18 år) med kammarmusik och instrument. Elever som börjar när de är äldre går ett år mindre i lågstadiet och får börja med instrumentet på en gång. Instrumentlektionen är en timme för två till fyra elever, beroende på nivå och linje. På instrumentallinjen krävs en högre nivå, och den mynnar ut i en examen. Många elever väljer istället samspelslinjen som har ett lättare program, ibland utan examen. Undervisningsministeriet organiserar vår kulturundervisning (musik, teater, dans och bildande konst) och betalar lärarna. Kommunen tar hand om logistiken. På så sätt blir kulturskoleundervisningen jättebillig för eleven: 65 euro per år för barn och ungdomar, 300 euro för vuxna! Ändå

har kulturskolorna svårt att få in tillräckligt med elever. Många är bara intresserade av att lära sig ett instrument, och de har inte lust att ta kurser i teori och samspel. De har också för många andra fritidsaktiviteter... Egentligen är det ett fantastiskt utbud vi har här i Belgien, och det är synd att vissa elever inte uppskattar det; de övar inte hemma, och de kommer ofta inte till lektionen. Det är ju nästan gratis ändå, alltså förlorar de inte så mycket pengar på det. Hur bortskämd får man vara? Som tur är har vi också massor med trevliga, begåvade och begeistrade elever som stortrivs på våra "konstakademier" och som lär sig musik, dans, teater eller konst. Jag är nöjd med mitt jobb för att jag får syssla med kultur och träffa många intressanta människor. Jag hoppas bara att vår verksamhet får fortsätta, ty även här ska det sparas...

Mark Lambrecht

Ordförande i ESTA Belgium-Flanders
Vice ordförande i ESTA International

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrument för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör som stråkar, strängar, stöd, harts, etuier etc.

Vi skickar över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

Din fiol.

GERINGSGATAN 2 · NORRFJÄRDEN
TEL: 0911-20 94 71 · 070-300 00 10
INFO@DINFIOL.SE · WWW.DINFIOL.SE

KURS I VIOLIN-/VIOLAMETODIK



En unik möjlighet till fortbildning med Ulla Magnusson, lektor i violin, vår- och höstterminen 2016 i Västerås.

Kursen ger kunskaper i ergonomi, violinspelets teknik, övnings- och studieteknik samt en omfattande och detaljerad kännedom om undervisningslitteratur och repertoar på högre nivå.

DATUM	INNEHÅLL
6–7 februari	Fioluppvärmning, ergonomi, stråkfattning, korta och långa stråk, stråksmidighet.
9–10 april	Stråkarter och strängväxlingar.
13–14 september	Fiolhållning, vänster hand, etyder.
13–14 oktober	Lägespel, skalor.
19–20 november	Vibrato, repetition av alla tekniska moment.

De tekniska studierna startar från grunden och är tillämpbara på alla nivåer. Vid alla tillfällen sker dessutom genomgångar av repertoar på högre nivå, med möjlighet till egna önskemål. Repertoaren spelas unisont. Gästlärare: Lisbeth Vecchi – ergonomi inklusive videoinspelning av alla deltagare.

Detta är samma kursupplägg som en tidigare högskolekurs på 15 poäng. Eftersom kursen var mycket populär och det har kommit många önskemål om att den ska fortsätta ordnar Svenska Stråklärarförbundet på försök kursen under 2016 i samarbete med Västerås Kulturskola. (Denna gång dock inte som högskolekurs.) Kursen har 12 platser, det krävs minst 10 deltagare för att kursen ska bli av. Anmälningarna beaktas i den ordning de kommer in. Anmälan är bindande.

Kursen kostar 8 500 kr för medlemmar i SSF, 9 300 kr för icke-medlemmar. I kursavgiften ingår omfattande studie- och notmaterial, repertoar- och litteraturlistor etcetera. Eventuella resor och uppehålle bekostas av deltagarna själva.

För ytterligare information om kursens innehåll kontakta Ulla Magnusson: 08-648 91 26 (lämna gärna meddelande på telefonsvararen), e-post: rooney.086497612@telia.com.

Ulla Magnusson är en av landets mest erfarna stråkpädagoger. Hon har fostrat generationer av framgångsrika stråkmusiker och pedagoger. Ulla har undervisat 26 år i violin och violinmetodik vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm och hon har också mer än 40 års erfarenhet av såväl musik/kulturskola som privatundervisning. Ulla är sedan 1980 lärare vid Lundgrenska stiftelsens kurs för unga stråkmusiker i Kall och numera Falun (grundare Sven Karpe). Hon har lett många fortbildningskurser och studiedagar för utövande stråklärare. 1996 erhöll Ulla Magnusson Kungl. Musikaliska Akademiens pedagogpris och 2009 dess medalj för tonkonstens främjande.

Anmälan på www.estasweden.se
senast 17 januari 2016.



NOTISER

Ny medlem

Lisa Lassbo
Hasselquistvägen 20, 3 tr.
121 46 Johanneshov
073-714 66 02
lassbo@gmail.com
violin

Inspirationshelg i Umeå

Boka redan nu in **19–20 mars 2016** i din kalender! Då bjuder vi in till Inspirations- och årsmöteshelg i Umeå. Vi lyssnar till några intressanta gäster, spelar tillsammans, besöker Umeås nya kulturhus Väven och får en liten inblick i Umeå Musikskolas verksamhet. Stråkfest blir det förstås också! Programmet är inte helt klart ännu men håll koll på estasweden.se så ser du vad vi kommer att bjuda på. Efter 15 november kan du också anmäla dig till inspirationshelgen på hemsidan.

Helgen startar med en gemensam lunch lördag kl. 13.00 och avslutas söndag kl. 15.00. Vi bjuder våra medlemmar på föreläsningar/workshops, luncher och fika. Resa och boende betalar du själv – eller din arbetsgivare?

Varmt välkommen till Umeå!

Monika Jonasson
sekreterare@estasweden.se

Ny internetdomän

Svenska Stråkläraryrket har bytt internetdomän till estasweden.se, vilken redan är i bruk. Adressen till hemsidan är i fortsättningen www.estasweden.se, och alla våra e-postadresser slutar numera med @estasweden.se:

ordforande@estasweden.se
sekreterare@estasweden.se
kassor@estasweden.se
estanews@estasweden.se

Under hösten 2015 fick vi ett frikostigt erbjudande att sälja den tidigare domänen (esta.se). ESTA är, förutom förkortningen för European String Teachers Association, också förkortning för det officiella elektroniska systemet för att

anmäla sig för visum till USA, Electronic System for Travel Authorization. På internet är det därför åtråvärt att ha nationella domäner med just "esta" i namnet. Genom dessa domäner erbjuds hjälp med att söka visum till USA.

Erbjudandet var mycket lockande, och efter förhandlingar dubblerades också priset till att motsvara en förstärkning på cirka 80 % av förbundets kassa. Många av våra systerförbund i ESTA har redan på samma sätt sålt sina domäner och har andra internetadresser. Man kan hitta de andra europeiska förbundens hemsidor och adresser på centrala ESTA:s hemsida estastrings.org.

Styrelsen beslöt därför på sitt möte i oktober att sälja domänen. Tillskottet till förbundet skapar en ekonomisk säkerhet och möjligheter till att stärka verksamheten, vilket kommer medlemmarna till del. Styrelsen beslöt också att den bästa lediga internetdomänen att ändra till var estasweden.se.

Har du frågor om denna ändring är du välkommen att kontakta kassören: kassor@estasweden.se eller 070-758 82 98.

Johan Falk



Wennerströms Musikaffär
– 30 år i branschen

Vi finns i Lerum utanför Göteborg och är helt specialiserade på stråkinstrument och tillbehör. Vi har ett stort utbud av kvalitetsinstrument för såväl nybörjare som yrkesmusiker. Tillsammans med Pohls Fiolateljé i Göteborg erbjuder vi dessutom reparationer och underhåll.

www.wennerstromsmusik.se
thorbjorn@wennerstromsmusik.se
Berghemsvägen 8, 443 35 Lerum
Tel: 0302-147 37 eller 070-957 28 30
Pohls Fiolateljé 031-20 92 42



SEBASTIAN SKARP

VIOLINATELJÉ



Expertis, värderingar och handel.



Member of Entente Internationale des
Maîtres Luthiers et Archetiers D'Art



SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

Violoncell byggd av Sebastian Skarp